

2.3.2022

A9-0203/127

Módosítás 127

Pascal Canfin

a Környezetvédelmi, Közegészségügyi és Élelmiszer-biztonsági Bizottság nevében

Jelentés

A9-0203/2021

Grace O'Sullivan

A 2030-ig tartó időszakra szóló általános uniós környezetvédelmi cselekvési program (COM(2020)0652 – C9-0329/2020 – 2020/0300(COD))

Határozatra irányuló javaslat

–

AZ EURÓPAI PARLAMENT MÓDOSÍTÁSAI*

a Bizottság javaslatához

AZ EURÓPAI PARLAMENT ÉS A TANÁCS

(EU) 2022/... HATÁROZATA

(...)

a 2030-ig tartó időszakra szóló általános uniós környezetvédelmi cselekvési programról

AZ EURÓPAI PARLAMENT ÉS AZ EURÓPAI UNIÓ TANÁCSA,

tekintettel az Európai Unió működéséről szóló szerződésre és különösen annak 192. cikke (3) bekezdésére,

tekintettel az Európai Bizottság javaslatára,

a jogalkotási aktus tervezete nemzeti parlamenteknek való megküldését követően,

tekintettel az Európai Gazdasági és Szociális Bizottság véleményére¹,

* * Módosítások: az új vagy módosított szöveget félkövér dőlt betűtípus, a törléseket pedig a ■ jel mutatja.

¹ HL C 123., 2021.4.9., 76. o.

tekintettel a Régiók Bizottságának véleményére²,
rendes jogalkotási eljárás keretében³,

² HL C 106., 2021.3.26., 44. o.

³ Az Európai Parlament...-i állásponjtja (a Hivatalos Lapban még nem tették közzé) és a Tanács ...-i határozata.

mivel:

- (1) Az Európai Unió működéséről szóló szerződés (EUMSZ) 192. cikkének (3) bekezdésével összhangban 1973 óta a környezetvédelem és az éghajlat területén az egymást követő általános környezetvédelmi cselekvési programok irányítják az uniós környezetvédelmi politika fejlődését **és koordinálását, valamint** biztosítják az uniós fellépés kereteit.
- (2) Az 1386/2013/EU európai parlamenti és tanácsi határozat⁴ létrehozta a hetedik környezetvédelmi cselekvési programot. A hetedik környezetvédelmi cselekvési program az Unió 2020. december 31-ig tartó időszakra szóló környezetvédelmi menetrendje mellett meghatároz egy 2050-re vonatkozó hosszú távú jövőképet is.

⁴ Az Európai Parlament és a Tanács 1386/2013/EU határozata (2013. november 20.) a „Jólét bolygónk felélése nélkül” című, a 2020-ig tartó időszakra szóló általános uniós környezetvédelmi cselekvési programról (HL L 354., 2013.12.28., 171. o.).

- (3) A hetedik környezetvédelmi cselekvési program értékeléséről szóló, 2019. május 15-i bizottsági jelentés arra a következtetésre jutott, hogy a 2050-re vonatkozó jövőkép és a kiemelt célkitűzések továbbra is érvényesek; hogy a hetedik környezetvédelmi cselekvési program elősegítette a kiszámíthatóbb, gyorsabb és összehangoltabb fellépést a környezetvédelmi politika terén, valamint hogy a hetedik környezetvédelmi cselekvési program struktúrája és támogató kerete elősegítette a szinergiák létrejöttét, ezáltal pedig hatékonyabbá és eredményesebbé tette a környezetvédelmi politikát. A bizottsági jelentés továbbá arra a következtetésre jutott, hogy a hetedik környezetvédelmi cselekvési program előrevetítette az Egyesült Nemzetek Szervezetének (ENSZ) a 2030-ig tartó időszakra vonatkozó fenntartható fejlődési menetrendjét (a továbbiakban: az ENSZ 2030-ig tartó időszakra vonatkozó menetrendje) annak hangsúlyozása révén, hogy a gazdasági növekedés és a társadalmi jólét az egészséges természeti erőforrásoktól függ, elősegítette a fenntartható fejlődési célok megvalósítását, valamint lehetővé tette az Unió számára, hogy egységes álláspontot képviseljen a globális szinten az éghajlattal és a környezetvédelemmel kapcsolatos kérdésekben, ugyanakkor a természetvédelemmel, az egészséggel és a **környezetvédelmi szempontok más szakpolitikai területekbe való integrálásával** kapcsolatos előrehaladás nem volt elegendő. ***A bizottsági jelentés azt is megállapította, hogy a hetedik környezetvédelmi cselekvési program – a környezetvédelem és a szociálpolitika között meglévő kapcsolatokra építve – jobban figyelembe vehette volna a szociális kérdéseket, például a veszélyeztetett csoportokra, a munkahelyekre, a társadalmi befogadásra és az egyenlőtlenségre gyakorolt hatást. A bizottsági jelentés azt is megállapította, hogy annak ellenére, hogy számos szakpolitikai területen egyre ambiciózusabb környezeti célokat tűznek ki, a környezetvédelmi kiadások Európában hosszú évek óta nem változnak (hózzávetőlegesen a GDP 2 %-át teszik ki), valamint hogy a környezetvédelmi jogszabályok végrehajtásának elmulasztása – egészségügyi költségek és közvetlen környezeti költségek formájában – minden évben körülbelül 55 milliárd EUR-ba kerül az uniós gazdaság számára. A bizottsági jelentés megállapította továbbá, hogy a hetedik környezetvédelmi cselekvési program végrehajtását erőteljesebb nyomonkövetési mechanizmussal is meg lehetett volna erősíteni.***

- (4) Az Európai Környezetvédelmi Ügynökség (a továbbiakban: az EEA) „Európa környezete – Helyzetkép és kilátások 2020-ban: tudás a fenntartható Európába való átmenetért” című jelentése (a továbbiakban: a SOER 2020) szerint a *következő évtized* egyedülálló lehetőséget kínál az Unió számára, hogy *globális szinten* vezető szerepet töltsön be a fenntarthatóság terén *azáltal, hogy kezeli* a rendszerszintű megoldásokat igénylő sürgős fenntarthatósági kihívásokat. *A rendszerszintű változás olyan alapvető, átalakító hatású és több területet érintő változással jár, amely jelentős elmozdulásokat és irányváltást von maga után a rendszercélok, ösztönzők, technológiák, szociális gyakorlatok és normák, valamint a tudásrendszerek és irányítási megközelítések terén.* A SOER 2020 szerint *az Európát érintő tartós környezeti és fenntarthatósági kihívások egyik legfontosabb mögöttes tényezője az, hogy ezek elválaszthatatlanul összekapcsolódnak a gazdasági tevékenységekkel és az életmóddal, különösen azokkal a társadalmi rendszerekkel, amelyek biztosítják az európaiak számára az olyan szükségleteket, mint az élelmiszer, az energia és a mobilitás. A meglévő környezetvédelmi politikák szakpolitikai koherenciájának és teljes körű végrehajtásának biztosítása nagyban hozzásegítené Európát a 2030-ig tartó időszakra szóló környezetvédelmi céljainak megvalósításához, valamint az ENSZ 2030-ig tartó időszakra vonatkozó menetrendje és annak fenntartható fejlődési céljai végrehajtásához.*

- (5) A Bizottság „Az európai zöld megállapodás” című, 2019. december 11-i közleményének elfogadásával választ adott a SOER 2020-ban azonosított kihívásokra, amely egy kettős – digitális és zöld – átállást támogató új növekedési stratégia, melynek célja, hogy az Uniót *fenntartható*, versenyképes, klímasemleges és erőforrás-hatékony gazdasággal rendelkező, méltányos és virágzó társadalommá alakítsa, *valamint hogy megvédje, megőrizze és javítsa az Unió természeti tőkéjét a jelenlegi és a jövőbeli generációk életminőségének javítása mellett. Prioritásként kell kezelni az éghajlat-politikai és környezetvédelmi célok gyors elérését, védve az emberek egészségét és jóllétét a környezeti kockázatokkal és hatásokkal szemben, valamint biztosítva az igazságos és inkluzív átmenetet.* Az (EU) 2021/1119 európai parlamenti és tanácsi rendelet⁵ a klímasemlegesség *legkésőbb* 2050-ig történő elérésére vonatkozó uniós célt a jogban rögzíti.
- (6) *Az Európai Parlament az éghajlati és környezeti vészhelyzetről szóló, 2019. november 28-i állásfoglalásában hangsúlyozta, hogy elengedhetetlen az azonnali és ambiciózus fellépés, és nyomatékosan kérte a Bizottságot, hogy tegyen konkrét intézkedéseket, többek között biztosítva, hogy valamennyi releváns jövőbeli jogalkotási és költségvetési javaslat maradéktalanul összeegyeztethető legyen a globális felmelegedés mértékének 1,5°C-ra való korlátozására irányuló célkitűzéssel és ne járuljon hozzá a biológiai sokféleség csökkenéséhez, valamint – különösen a mezőgazdasági, kereskedelmi, közlekedési, energiaügyi és infrastrukturális beruházási politikák mélyreható reformja révén – kezelve az éghajlati és környezeti vészhelyzettel kapcsolatos jelenlegi uniós politikák következetlenségeit.*

⁵ Az Európai Parlament és a Tanács (EU) 2021/1119 rendelete (2021. június 30.) a klímasemlegesség elérését célzó keret létrehozásáról és a 401/2009/EK rendelet, valamint az (EU) 2018/1999 rendelet módosításáról (európai klímarendelet) (HL L 243., 2021.7.9., 1. o.).

- (7) Az európai zöld megállapodás alátámasztja a Next Generation EU helyreállítási tervet, amely ***a reziliencia kiépítése, valamint egy méltányos és befogadó társadalomban a növekedés és a munkahelyteremtés érdekében*** előmozdítja ***a zöld és digitális átállást szolgáló*** kulcsfontosságú ágazatokba történő beruházást. Az Unió Covid19-válságból való gazdasági kilábalását a 2021–2027-es időszakra szóló uniós költségvetéssel együtt vezérlő Helyreállítási és Rezilienciaépítési Eszköz szintén az európai zöld megállapodásban meghatározott kiemelt célkitűzéseken alapul. Ezen túlmenően a Next Generation EU helyreállítási terv keretébe tartozó valamennyi kezdeményezésnek adott esetben tiszteletben kell tartania ***az (EU) 2020/852 európai parlamenti és tanácsi rendelet⁶ (a továbbiakban: a taxonómiai rendelet) 17. cikkében meghatározott, a jelentős károkozás elkerülését célzó elvet.*** ***A Next Generation EU helyreállítási terv fontos lehetőséget kínál a klímasemlegességre való átállás ütemének felgyorsítására és a környezet védelmére.***
- (8) A 2020. december 31-én hatályát ***vesztett*** hetedik környezetvédelmi cselekvési program 4. cikkének (3) bekezdése ***előírta*** a Bizottság számára, hogy szükség esetén kellő időben nyújtson be javaslatot egy nyolcadik környezetvédelmi cselekvési programra, ügyelve rá, hogy a hetedik környezetvédelmi cselekvési program és a nyolcadik környezetvédelmi cselekvési program között ne legyen törés. Az európai zöld megállapodásról szóló közleményében a Bizottság bejelentette, ***hogy a nyolcadik környezetvédelmi cselekvési program tartalmazni fog egy új nyomonkövetési mechanizmust annak biztosítása érdekében, hogy az Unió ne térjen le a környezetvédelmi célkitűzéseinek elérése felé vezető útról.***
- (9) ***Az EUMSZ 192. cikkének (3) bekezdésével összhangban a nyolcadik környezetvédelmi cselekvési program meghatározza az elérendő kiemelt célkitűzéseket. A nyolcadik környezetvédelmi cselekvési program végrehajtásához szükséges intézkedéseket az EUMSZ 192. cikkének (1) vagy (2) bekezdése alapján kell elfogadni.***

⁶ Az Európai Parlament és a Tanács (EU) 2020/852 rendelete (2020. június 18.) a fenntartható befektetések előmozdítását célzó keret létrehozásáról, valamint az (EU) 2019/2088 rendelet módosításáról (HL L 198., 2020.6.22., 13. o.).

- (10) *A nyolcadik környezetvédelmi cselekvési programot végrehajtó intézkedéseknek – például kezdeményezéseknek, programoknak, beruházásoknak, projekteknek és megállapodásoknak – figyelembe kell venniük a taxonómiai rendelet 17. cikkében meghatározott, a jelentős károkozás elkerülését célzó elvet.*
- (11) A nyolcadik környezetvédelmi cselekvési programnak támogatnia kell az európai zöld megállapodás *célkitűzéseit* azzal a *legkésőbb* 2050-ig teljesítendő hosszú távú célkitűzésével összhangban, hogy a magas életminőséget bolygónk tűrőképességének határain belül tartsuk fenn, *összhangban azzal, ami* már a hetedik környezetvédelmi cselekvési programban is szerepelt. *A nyolcadik környezetvédelmi cselekvési program – mint a 2030-ig tartó átfogó uniós környezetvédelmi cselekvési program – túlmutat az európai zöld megállapodáson. A nyolcadik környezetvédelmi cselekvési program kiemelt célkitűzései meghatározzák az uniós szakpolitikai döntéshozatal irányát, többek között az európai zöld megállapodás stratégiáiban és kezdeményezéseiben – például a 2030-ig tartó időszakra szóló uniós biodiverzitási stratégiában, a körforgásos gazdaságra vonatkozó új cselekvési tervben, a vegyi anyagokra vonatkozó fenntarthatósági stratégiában és a szennyezőanyag-mentességi cselekvési tervben – foglalt kötelezettségvállalásokra építve.*
- (12) *Az ENSZ Éghajlatváltozási Keretegyezményének⁷ (a továbbiakban: a Párizsi Megállapodás) célja, hogy megerősítse az éghajlatváltozás veszélyére adott globális választ, többek között a globális átlaghőmérséklet emelkedésének az iparosodást megelőző szinthez képest jóval 2 °C alatt tartásával és a hőmérséklet-emelkedés iparosodást megelőző szinthez képest 1,5 °C-ra való korlátozása érdekében tett erőfeszítésekkel, felismerve, hogy ez jelentősen csökkentené az éghajlatváltozás kockázatait és hatásait.*

⁷ HL L 282., 2016.10.19., 4. o.

- (13) *A nyolcadik környezetvédelmi cselekvési program képezi az ENSZ 2030-ig tartó időszakra vonatkozó menetrendjében és annak fenntartható fejlődési céljaiban meghatározott környezetvédelmi és éghajlat-politikai célkitűzések elérésének alapját, és azt össze kell hangolni a Párizsi Megállapodás, a riói egyezmények és más vonatkozó nemzetközi megállapodások céljaival. A nyolcadik környezetvédelmi cselekvési program lehetővé teszi az uniós gazdaság olyan rendszerszintű megváltoztatását, amely bolygónk tűrőképességének határain belül biztosítja az olyan jóllétet, melynek során a növekedés regeneratív, továbbá azt is biztosítani kell, hogy a zöld átállás igazságos és inkluzív módon valósuljon meg, hozzájárulva egyben az egyenlőtlenségek csökkentéséhez. A Stockholmi Rezilienciaépítési Központ által kidolgozott modell szerint a környezetvédelmi és éghajlattal kapcsolatos fenntartható fejlődési célok megvalósítása megalapozza a társadalmi és gazdasági fenntartható fejlődési célokat, mivel társadalmaink és gazdaságaink függenek az egészséges bioszférától, és mivel a fenntartható fejlődés csak egy stabil és ellenálló bolygó biztonságos cselekvési mozgásterén belül valósulhat meg. Ahhoz, hogy az Unió globális vezető szerepet töltsön be a fenntarthatósági átállás megvalósításában, alapvető fontosságú lesz a fenntartható fejlődési célok Unió általi megvalósítása és a harmadik országok támogatása a fenntartható fejlődési célok megvalósításában.*
- (14) *Az Unió környezetvédelmi és éghajlat-politikai célkitűzéseinek megvalósítására irányuló fellépést a szociális jogok európai pillérének megvalósításával összhangban kell végrehajtani.*

- (15) *Az EUMSZ 191. cikkének (2) bekezdése értelmében az Unió környezetpolitikájának célja a magas szintű védelem, figyelembe véve ugyanakkor az Unió különböző régióinak helyzetében mutatkozó különbségeket, és ez a politika az elővigyázatosság és a megelőzés elvén, a környezeti károk elsődlegesen a forrásuknál történő elhárításának elvén, valamint a „szennyező fizet” elven alapul.*
- (16) A nyolcadik környezetvédelmi cselekvési programnak *igazságos és inkluzív módon* fel kell gyorsítania *az olyan klímasemleges, fenntartható, nem toxikus, erőforrás-hatékony, megújuló energiaforrásokra alapuló, reziliens és versenyképes körforgásos* gazdaságra való *zöld* átállást, amely többet ad vissza a bolygónak, mint amennyit elvesz tőle. *A zöld átállásnak egy olyan jólléti gazdaság keretében kell végbemennie, amelyben a növekedés regeneratív, és amely lehetővé teszi a rendszerszintű változást, amely* elismeri, hogy társadalmaink jólléte és jóléte a stabil éghajlattól, az egészséges környezettől és a virágzó ökoszisztémáktól függ, *és amely biztonságos cselekvési mozgásteret biztosít bolygónk tűrőképességének határain belül.* Mivel a világ népessége és a természeti erőforrások iránti kereslet folyamatosan nő, a gazdasági tevékenységnek olyan *fenntartható* módon kell alakulnia, hogy az ne okozzon kárt, hanem éppen ellenkezőleg, fordítsa vissza az éghajlatváltozást, *többek között a biológiai sokféleség csökkenésének megállításával és visszafordításával védje, állítsa helyre és javítsa a környezet állapotát, előzze meg* a környezetkárosodást, *védje az egészséget és a jóllétet a negatív környezeti kockázatoktól és hatásoktól, előzze meg és* minimalizálja a szennyezést, *továbbá eredményezze* a természeti tőke fenntartását és gazdagítását, *valamint a fenntartható bioökonómia előmozdítását,* ezáltal biztosítva a megújuló és nem megújuló erőforrások bőségét. A *jólléti* gazdaság a folyamatos *kutatás és* innováció, *a termelési és fogyasztási minták átalakítása, valamint* az új kihívásokhoz való alkalmazkodás és a közös alkotás révén erősíti a rezilienciát, és védi a jelen és a jövő nemzedékeinek jóllétét.

- (17) A nyolcadik környezetvédelmi cselekvési programnak kiemelt tematikus célkitűzéseket kell meghatározni az *éghajlatváltozás mérséklése*, az éghajlatváltozáshoz való alkalmazkodás, a *szárazföldi és tengeri* biológiai sokféleség védelme és helyreállítása, a *mérgező anyagoktól mentes* körforgásos gazdaság, a *szennyezőanyag-mentes környezet*, valamint a termelésből és a fogyasztásból eredő környezeti terhelés *minimalizálása* terén *a gazdaság minden ágazatában*. *Ezek a kiemelt tematikus célkitűzések, amelyek a környezeti károk kiváltó okait és hatásait egyaránt kezelik, szervesen egymáshoz kapcsolódnak. Ezért elérésükhöz rendszerszintű megközelítésre van szükség. A nyolcadik környezetvédelmi cselekvési programnak emellett* azonosítani kell azokat az előfeltételeket, amelyek valamennyi érintett szereplő számára lehetővé teszik a hosszú távú és kiemelt tematikus célkitűzések *koherens módon történő* elérését.
- (18) *A nyolcadik környezetvédelmi cselekvési program keretében végzett hatásvizsgálatoknak figyelembe kell venniük a környezetre és az éghajlatra gyakorolt azonnali és hosszú távú hatások teljes körét, egy olyan integrált gazdasági, társadalmi és környezeti hatásvizsgálat részeként, amely kiterjed azok kumulatív hatásaira, valamint a cselekvés és a tétlenség költségeire is. E hatásvizsgálatoknak széles körű és átlátható konzultáción kell alapulniuk. A nyilvános konzultáció lezárását követő nyolc héten belül a Bizottságnak részletes visszajelzéssel kell szolgálnia az érdekelt felek által a konzultáció keretében adott válaszokról, külön rendszerezve az érdekelt felek különböző kategóriáitól érkező hozzászólásokat.*

- (19) *A nyolcadik környezetvédelmi cselekvési program részét képezi egy olyan jóléti gazdaságra való átállás, amelyben a növekedés regeneratív, és az mind a 2030-as, mind a 2050-es kiemelt célkitűzések között szerepel. Ezen átállás biztosításához az Uniónak holisztikusabb megközelítést szükséges majd kidolgoznia a politikai döntéshozatal terén, többek között egy olyan összefoglaló eredménytábla alkalmazása révén, amely „a GDP-n túlmutatva” méri a gazdasági, társadalmi és környezeti fejlődést. Az ENSZ 2030-ig tartó időszakra vonatkozó menetrendjének végrehajtására irányuló uniós erőfeszítések részeként egy összefoglaló mutatókészlet foglalná össze a meglévő indikátorokat és nyomonkövetési folyamatokat, ugyanakkor – amennyiben lehetséges – tájékoztatást nyújtana a céltól való elmaradásról, és végső soron politikai áttekintést nyújtana a szakpolitikai döntéshozatalhoz. Az említett mutatókészlet kidolgozása ezért előfeltételként szerepel a nyolcadik környezetvédelmi cselekvési programban.*
- (20) *Az ENSZ Környezetvédelmi Programja és az OECD környezettel foglalkozó globális fóruma kiemelte, hogy a környezeti változások nemspecifikus hatásokat is maguk után vonnak. A nemek szerint megkülönböztetett szerepek miatt a nők és a férfiak különböző mértékben vannak kitéve az éghajlatváltozás hatásainak, és az éghajlatváltozás hatásai súlyosbítják a nemek közötti egyenlőtlenségeket. Ezért annak érdekében, hogy segítséget nyújtson a nemek közötti egyenlőtlenségek állandósulása elkerülésének biztosításához, a nyolcadik környezetvédelmi cselekvési program kiemelt célkitűzéseinek eléréséhez kapcsolódó intézkedések és célok tekintetében nemi dimenzióra van szükség.*

- (21) *Az (EU) 2018/1999 európai parlamenti és tanácsi rendelet⁸ 35. cikke úgy rendelkezik, hogy az energiaunió helyzetéről szóló jelentésnek tartalmaznia kell egy arra vonatkozó elemet, hogy a tagállamok milyen előrehaladást értek el az energiatámogatások, különösen a fosszilis üzemanyagok támogatásának fokozatos kivezetése terén. Az említett rendelet 17. cikke úgy rendelkezik, hogy a Bizottság az Energiaunió-bizottság segítségével végrehajtási jogi aktusokat fogad el, többek között az energiatámogatások, különösen a fosszilis üzemanyagok támogatásának kivezetésére vonatkozó jelentéstétel módszertanára vonatkozóan. Emellett egy folyamatban lévő tanulmány eredményei alapján a Bizottság támogatni fogja a tagállamokat a környezetre káros egyéb támogatások fokozatos kivezetésében.*
- (22) *A 2030-ig tartó időszakra szóló uniós biodiverzitási stratégia szükségleteinek kielégítése érdekében, ideértve a Natura 2000-re és a zöld infrastruktúrára vonatkozó beruházási prioritásokat is, a Bizottság úgy ítélte meg, hogy évente legalább 20 milliárd EUR-t kell felszabadítani a természetre fordított kiadásokra. Ehhez nemzeti és uniós szinten magán- és közfinanszírozást kell mozgósítani, többek között különböző programokon keresztül.*

⁸ Az Európai Parlament és a Tanács (EU) 2018/1999 rendelete (2018. december 11.) az energiaunió és az éghajlat-politika irányításáról, valamint a 663/2009/EK és a 715/2009/EK európai parlamenti és tanácsi rendelet, a 94/22/EK, a 98/70/EK, a 2009/31/EK, a 2009/73/EK, a 2010/31/EU, a 2012/27/EU és a 2013/30/EU európai parlamenti és tanácsi irányelv, a 2009/119/EK és az (EU) 2015/652 tanácsi irányelv módosításáról, továbbá az 525/2013/EU európai parlamenti és tanácsi rendelet hatályon kívül helyezéséről (HL L 328., 2018.12.21., 1. o.).

- (23) *A Bizottság 2020. október 14-i, „A vegyi anyagokra vonatkozó fenntarthatósági stratégia a toxikus anyagoktól mentes környezetért” című közleményével összhangban a nyolcadik környezetvédelmi cselekvési programnak támogatnia kell az Unió arra irányuló erőfeszítéseit, hogy nemzetközi együttműködés és partnerségek révén – a kétoldalú, regionális és többoldalú fórumokon, valamint harmadik országokkal együttműködve – előmozdítsa a vegyi anyagok megfelelő kezelését. Az Unió a nemzetközi kötelezettségvállalásokkal összhangban – többek között a vonatkozó jogszabályok szükség szerinti módosításával – biztosítani fogja, hogy az Unióban betiltott veszélyes vegyi anyagokat ne gyártsák exportra.*
- (24) *Az emberi tevékenységek széles körének, például – gyakran más tényezőkkel együttesen – a nem megfelelő földgazdálkodásnak, a földhasználat megváltoztatásának, a fenntarthatatlan mezőgazdasági gyakorlatoknak, a földterületek termelésből való kivonásának, a szennyezésnek, a nem fenntartható erdőgazdálkodási gyakorlatoknak és talajfedésnek tulajdoníthatóan, valamint a biológiai sokféleség csökkenése és az éghajlatváltozás következtében az Unióban és világszerte is tovább romlik a termőföld és a talaj minősége, így csökken azok arra való képessége, hogy ökoszisztéma-szolgáltatásokat és funkciókat biztosítsanak.*
- (25) *A globális élelmiszerrendszer – a mezőgazdaságot, a halászatot és az akvakultúrát is beleértve – továbbra is az éghajlatváltozás és a környezetkárosodás, többek között a globális erdőirtás egyik fő mozgatórugója. Az Unióban a nyolcadik környezetvédelmi cselekvési program kiemelt célkitűzései elérésének biztosítása érdekében az uniós élelmiszerrendszer átalakítására van szükség.*

- (26) *A biológiai sokféleséggel és az ökoszisztéma-szolgáltatásokkal foglalkozó kormányközi tudománypolitikai platform (IPBES) biológiai sokféleségről és világhajrányokról szóló munkaértekezletről készült 2020. október 29-i jelentése szerint a világhajrányok mögöttes okai ugyanazok a globális környezeti változások, amelyek a biológiai sokféleség csökkenését és az éghajlatváltozást is előidéznek, ideértve a földhasználat megváltoztatását, a mezőgazdaság terjeszkedését és intenzívebbé válását, valamint a vadon élő állatok és növények kereskedelmét és fogyasztását, és egyéb mozgatórugókat. Az éghajlatváltozás szerepet játszott a betegségek megjelenésében, és valószínűleg jelentős jövőbeli járványveszélyt fog okozni, miközben a biológiai sokféleség csökkenése a tájak átalakulásával is összefügg, és egyes esetekben növelheti az újonnan megjelenő betegségek kockázatát. A jelentés szerint a tértlenség költsége jelentősen meghaladja a vadon élő állatok és növények kereskedelmének és a földhasználat megváltoztatásának csökkentésén, valamint az „egy egészség” megközelítés jegyében végzett felügyelet fokozásán alapuló, a világhajrányok megelőzésére irányuló globális stratégiák végrehajtásának költségét.*
- (27) *A Covid19-világhajrány, amely példa nélküli egészségügyi és gazdasági világválsághoz vezetett, ismét megmutatta annak fontosságát, hogy a szakpolitikai döntéshozatal során alkalmazni kell a több ágazatot átfogó „egy egészség” megközelítést, amely elismeri, hogy az emberi egészség a környezet állapotától függ, és összefügg annak alkotóelemeivel és tényezőivel, például az állati egészséggel, valamint hogy az egészséget fenyegető veszélyek kezelését célzó fellépéseknek figyelembe kell venniük az egészségügy és a környezet kölcsönös viszonyának bonyolult összefüggéseit. A nyolcadik környezetvédelmi cselekvési programnak hozzá kell járulnia ahhoz, hogy az „egy egészség” megközelítés teljes mértékben beépüljön a szakpolitikai döntéshozatal valamennyi szintjébe.*

- (28) *A tiszta, egészséges és fenntartható környezethez való, az Egyesült Nemzetek Szövetsége Emberi Jogi Tanácsának 48/13. sz. határozatában megfogalmazott jog elismerése felé tett előrelépés előfeltétele a nyolcadik környezetvédelmi cselekvési program kiemelt célkitűzései elérésének.*
- (29) *Az „ökoszisztéma-alapú megközelítés” fogalmát a biológiai sokféleségről szóló ENSZ-egyezmény egy olyan, a földdel, vízzel és élő erőforrásokkal való integrált gazdálkodásra vonatkozó stratégiaként határozza meg, amely előmozdítja a méltányos módon történő megőrzést és fenntartható használatot annak érdekében, hogy elősegítse az említett egyezmény három célkitűzése, nevezetesen a biológiai sokféleség megőrzése, fenntartható felhasználása és előnyeinek megosztása közötti egyensúly megteremtését.*
- (30) *Az EEA „Természet-alapú megoldások Európában: az éghajlatváltozáshoz való alkalmazkodásra és a katasztrófakockázatok csökkentésére vonatkozó politika, ismeretek és gyakorlat” című jelentése szerint az éghajlatváltozáshoz való alkalmazkodásra és a katasztrófakockázatok csökkentésére irányuló természet-alapú megoldások olyan intézkedések, amelyek az ökoszisztémák helyreállítása és védelme érdekében, valamint azért, hogy segítsék a társadalmat az éghajlatváltozás hatásaihoz való alkalmazkodásban és a további felmelegedés lassításában, együttműködnek a természettel és erősítik azt, miközben számos további előnyt nyújtanak. A természet-alapú megoldások végrehajtásának összhangban kell lennie a nyolcadik környezetvédelmi cselekvési program kiemelt célkitűzéseivel.*

- (31) *A természetitőke-számvitelnek – amely egy olyan eszköz, amely a természeti tőke állományában bekövetkező különböző léptékű változások mérésére és az ökoszisztéma-szolgáltatások értékének a számviteli és jelentéstételi rendszerekbe történő integrálására irányul – támogatnia kell az üvegházhatást okozó gázok kibocsátásának csökkentésére, valamint a biológiai sokféleség védelmére és helyreállítására irányuló ambiciózus célok és intézkedések felé tett előrehaladás mérését, amelyet azonban nem helyettesíthet.*
- (32) *A tengeri és part menti ökoszisztémák, például a mangroveerdők, a korallzátonyok, a sós mocsarak és a tengeri fűágyak állapota egyre romlik, és negatív hatást gyakorolnak rájuk az olyan káros gyakorlatok, szennyezések és folyamatok, mint az eutrofizáció és a savasodás, ami kihat az általuk biztosított biológiai sokféleségre, ökoszisztéma-szolgáltatásokra és funkciókra, valamint arra, hogy képesek legyenek szénelnyelőként működni. Sürgős fellépésre van szükség a tengeri és part menti ökoszisztémák, köztük az óceánfenék védelme és helyreállítása érdekében. Az óceánok védelme és megőrzése globális kihívás és kollektív felelősség, és szükség van a tudatosság növelésére és az óceánokkal kapcsolatos ismeretek javítására annak előmozdítása érdekében, hogy a társadalom valamennyi szintje és szereplője hatékony intézkedéseket fogadjon el és hajtson végre.*

- (33) *A környezetkárosodás és az éghajlatváltozás kedvezőtlen hatásai várhatóan tovább fognak növekedni az elkövetkező években, ami a fejlődő országokra és a veszélyeztetett lakossági csoportokra gyakorolja majd a legsúlyosabb hatást. A reziliencia kiépítésének elősegítése és a harmadik országoknak az éghajlatváltozás mérséklésére és az ahhoz való alkalmazkodásra, valamint a biológiai sokféleség védelmére irányuló erőfeszítéseikben való támogatása érdekében az Unió és a tagállamok által a harmadik országoknak nyújtott pénzügyi támogatásnak elő kell mozdítania az ENSZ 2030-ig tartó időszakra vonatkozó menetrendjét, a Párizsi Megállapodást és a biológiai sokféleségről szóló ENSZ-egyezmény 2020 utáni globális keretét, továbbá összhangban kell lennie a nyolcadik környezetvédelmi cselekvési program kiemelt célkitűzéseivel. Az Uniónak és a tagállamoknak biztosítaniuk kell továbbá, hogy a Párizsi Megállapodást és az egyéb nemzetközi éghajlatváltozási és környezetvédelmi megállapodásokat a méltányosság, valamint a közös, de differenciált felelősség és az eltérő képességek elveit tükröző módon hajtsák végre, amint azt a Párizsi Megállapodás 2. cikkének (2) bekezdése rögzíti.*
- (34) *A harmadik országokkal – köztük a fejlődő országokkal – folytatott zöld diplomácia és megerősített együttműködés, valamint a jó globális környezetvédelmi irányítás támogatása – beleértve az információhoz való hozzáférés előmozdítását, a nyilvánosság részvételét a döntéshozatalban és az igazságszolgáltatáshoz való jog biztosítását környezeti ügyekben – kulcsfontosságú a fenntartható fejlődési célok, valamint az Unió környezetvédelmi és éghajlat-politikai célkitűzéseinek eléréséhez. Alapvető fontosságú továbbá az Unió valamennyi belső és külső politikája közötti szinergia és koherencia biztosítása, ideértve a kereskedelempolitikákat és megállapodásokat is, valamint a fenntartható fejlődést szolgáló szakpolitikai koherencia tiszteletben tartása.*

- (35) Mivel a környezetvédelmi politika nagymértékben decentralizált, a nyolcadik környezetvédelmi cselekvési program kiemelt célkitűzéseinek elérésére irányuló intézkedéseket a kormányzás különböző szintjein, azaz uniós, nemzeti, regionális és helyi szinten kell meghozni, együttműködésen alapuló megközelítést alkalmazva a több szintű kormányzás tekintetében. ***A hatékony nyomon követés, végrehajtás, érvényesítés és elszámoltathatóság alapvető fontosságú, és hatékony irányításra van szükség a szakpolitikák közötti koherencia biztosítása érdekében. A szakpolitika kidolgozása és végrehajtása terén fokozottan kell érvényesíteni az integrált megközelítést a környezetvédelmi, társadalmi és gazdasági célkitűzések közötti szinergiák maximalizálása érdekében, módszeresen ellenőrizve és adott esetben értékelve az ezek közötti lehetséges kompromisszumokat, valamint módszeresen értékelve a veszélyeztetett és marginalizált csoportok szükségleteit. Ennek az integrált megközelítésnek meg kell felelnie valamennyi régió – többek között a városi és vidéki térségek, valamint a legkülső régiók – sajátos igényeinek. Ezenkívül a nyolcadik környezetvédelmi cselekvési program eredményességének biztosítása érdekében fontos a környezeti információkhoz való hozzáférés, a nyilvánosság környezeti döntéshozatalban való részvétele, és az igazságszolgáltatáshoz való jog, beleértve a döntéshozatal valamennyi szintjén tevékenykedő hatóságok, a nem kormányzati szereplők és a szélesebb nyilvánosság átlátható módon történő bevonását és az ezek között folytatott átlátható együttműködést a környezeti ügyekben az információhoz való hozzáféréstől, a nyilvánosságnak a döntéshozatalban történő részvételéről és az igazságszolgáltatáshoz való jog biztosításáról szóló egyezményel⁹ (a továbbiakban: az Aarhusi Egyezmény) összhangban.***

⁹ HL L 124., 2005.5.17., 4. o.

- (36) A Bizottságnak értékelnie kell a nyolcadik környezetvédelmi cselekvési program kiemelt célkitűzéseinek az Unió és a tagállamok általi megvalósítása terén elért eredményeket a ■ fenntarthatóság, a jóllét és a reziliencia irányába történő **igazságos és inkluzív, a bolygónk tűrőképességét figyelembe vevő** átállással összefüggésben. Ez összhangban van **a tagállamok állam- vagy kormányfői által a Portói Nyilatkozatban**, a Tanács 2019. október 24-i, a gazdaság jóllétéről szóló következtetéseiben, valamint az Európai Gazdasági és Szociális Bizottság által a „Fenntartható Európa 2030-ra” című vitaanyagában megfogalmazott felhívásokkal, hogy a gazdasági teljesítmény és a társadalmi haladás mérése „GDP-n túlmutató” módon történjen, és elinduljunk afelé, hogy a jóllét a szakpolitika irányítójaként érvényesüljön, amelyet az OECD is támogat.
- (37) A nyolcadik környezetvédelmi cselekvési program kiemelt célkitűzései elérésének érdekében megtett előrehaladás értékelésének tükröznie kell az adatok és a mutatók hozzáférhetőségével és relevanciájával kapcsolatos legújabb fejleményeket. Összhangban kell lennie – azok sérelme nélkül – a környezetvédelmi és éghajlatpolitika bizonyos specifikusabb vonatkozásait lefedő nyomonkövetési és irányítási eszközökkel, például különösen az (EU) 2018/1999 rendelettel, a környezetvédelmi politikák végrehajtásának a Bizottság által a 2016. május 27-i, „Az uniós környezetvédelmi politikák hatásának erősítése végrehajtásuk rendszeres felülvizsgálata révén” című közleményében bejelentett felülvizsgálatával, és a körforgásos gazdaságra, a szennyezőanyag-mentességre, a biológiai sokféleségre, a levegőre, a vízre, a talajra, a hulladékra vagy bármely más környezetvédelmi politikára vonatkozó nyomonkövetési eszközökkel. Az európai szemeszterrel, a fenntartható fejlődési célok nyomonkövetéséről szóló Eurostat-jelentés és a Bizottság „2020. évi stratégiai előrejelzési jelentés” című, 2020. szeptember 9-i közleménye alapján alkalmazott ■ eszközökkel együtt **a nyolcadik környezetvédelmi cselekvési program kiemelt célkitűzései** elérésének érdekében megtett **előrehaladás értékelése** a nyomonkövetési és irányítási eszközök **több területet érintő**, koherens és összehangolt – **a környezeti tényezők mellett társadalmi és gazdasági tényezőket is érintő** – tárának részét **kell, hogy képezze**.

- (38) *A bolygónk tűrőképességének határait és a környezeti lábnyomra vonatkozó tudásalap további bővítése, valamint a releváns mutatókészletek bővítése fontos a nyolcadik környezetvédelmi cselekvési program kiemelt célkitűzései, különösen annak hosszú távú kiemelt célkitűzése szempontjából.*
- (39) *Szilárd és érdemi adatokra és mutatókra van szükség a nyolcadik környezetvédelmi cselekvési program kiemelt célkitűzései elérésének érdekében megtett előrehaladás nyomon követéséhez.* A Bizottságnak, az EEA-nak és más érintett ügynökségeknek az alkalmazandó uniós jogi aktusokkal összhangban hozzá kell férniük a tagállamok által szolgáltatott adatokhoz és mutatókhoz, amelyeket *újra* felhasználhatnak és *építhetnek rájuk*. Emellett lehetővé kell tenni más adatforrások, például az *Unió* Föld-megfigyelési *programjából* (Kopernikusz), az európai erdőtűz-információs rendszerből, *a biológiai sokféleség európai információs rendszeréből, a mezőgazdasági parcellaazonosító rendszerből* és az európai árvíz-előrejelző rendszerből származó műholdas adatok és feldolgozott információk, és olyan adatplatformok használatát is, mint az európai tengeri megfigyelési és adathálózat, valamint a vegyi anyagok nyomon követésére szolgáló információs platform. A modern digitális eszközök és a mesterséges intelligencia alkalmazása lehetővé teszi az adatok hatékony módon történő kezelését és elemzését, és ezáltal csökkenti az adminisztratív terheket, miközben növeli az időszerűséget és minőséget. *A nyolcadik környezetvédelmi cselekvési program kiemelt célkitűzései* elérésének érdekében megtett *előrehaladás értékeléséhez az uniós jogban meghatározott, jogilag kötelező erejű célok mellett jogilag nem kötelező erejű célokat is fel lehetne használni.*

- (40) Ezenkívül a 2003/4/EK¹⁰, a 2007/2/EK¹¹ és az (EU) 2019/1024¹² európai parlamenti és tanácsi irányelvben meghatározott követelményekkel összhangban a tagállamoknak biztosítaniuk kell, hogy a nyolcadik környezetvédelmi cselekvési program végrehajtásának nyomonkövetésére szolgáló releváns adatok, információk és mutatók szabadon hozzáférhetőek és megkülönböztetéstől mentesek legyenek, nyílt hozzáféréssel rendelkezzenek, megfelelőek, kiváló minőségűek, összehasonlíthatóak, naprakészek, felhasználóbarátak és online könnyen hozzáférhetőek legyenek.
- (41) A nyolcadik környezetvédelmi cselekvési program kiemelt célkitűzéseinek elérése érdekében az EEA-t és az Európai Vegyianyag-ügynökséget (a továbbiakban: az ECHA), **valamint a tagállamokat** megfelelő kapacitással és elegendő erőforrással kell ellátni, hogy megbízható, hozzáférhető és átlátható tudás- és tényalapot tudjanak biztosítani az európai zöld megállapodás stratégiai prioritásainak megvalósításához és a nyolcadik környezetvédelmi cselekvési program keretében elért előrehaladás értékeléséhez. **Adott esetben más szerveket és ügynökségeket is be kell vonni, és azoknak hozzá kell járulniuk az említett stratégiai prioritások megvalósításához, valamint az említett előrehaladás értékeléséhez.**

¹⁰ Az Európai Parlament és a Tanács 2003/4/EK irányelve (2003. január 28.) a környezeti információkhoz való nyilvános hozzáférésről és a 90/313/EGK irányelv hatályon kívül helyezéséről (HL L 41., 2003.2.14., 26. o.).

¹¹ Az Európai Parlament és a Tanács 2007/2/EK irányelve (2007. március 14.) az Európai Közösségen belüli térinformációs infrastruktúra (INSPIRE) kialakításáról (HL L 108., 2007.4.25., 1. o.).

¹² Az Európai Parlament és a Tanács (EU) 2019/1024 irányelve (2019. június 20.) a nyílt hozzáférésű adatokról és a közszféra információinak további felhasználásáról (HL L 172., 2019.6.26., 56. o.).

(42) *Az EUMSZ 192. cikke (3) bekezdésének első albekezdése úgy rendelkezik, hogy az Európai Parlament és a Tanács rendes jogalkotási eljárás keretében általános cselekvési programokat fogad el, amelyek meghatározzák az Unió környezetpolitikája területén elérendő elsődleges célkitűzéseket. Mivel az európai zöld megállapodásról szóló bizottsági közlemény tartalmaz egy ütemtervet a következő évek környezeti és éghajlati relevanciájú kiemelt intézkedéseiről, kivételesen e határozat nem határozza meg a kiemelt célkitűzéseinek a 2025-ig tartó időszakban történő elérésére irányuló intézkedéseket. Erre azonban szükség lesz majd a 2024 utáni időszakban, amikorra az európai zöld megállapodás kiemelt intézkedéseit már várhatóan megvalósították, annak biztosítása érdekében, hogy az e határozatban meghatározott kiemelt tematikus célkitűzések elérhetőek legyenek, és hogy a nyolcadik környezetvédelmi cselekvési program továbbra is meghatározza az uniós környezetvédelmi politika átfogó jövőképét. Erre azért is szükség van, hogy tiszteletben lehessen tartani az Európai Parlamentnek és a Tanácsnak az EUMSZ 192. cikke (3) bekezdésének első albekezdése szerinti előjogait, a Bizottság az Európai Unióról szóló szerződés (EUSZ) 17. cikke szerinti előjogainak sérelme nélkül. E célból a Bizottságnak 2024. március 31-ig féldíós felülvizsgálatot kell végeznie, amelyet adott esetben – a kiemelt tematikus célkitűzések elérése érdekében – 2025. március 31-ig egy, az e határozatot egy melléklettel kiegészítő jogalkotási javaslatnak kell követnie.*

- (43) A változó szakpolitikai célkitűzések és az előrehaladás figyelembevétele érdekében a Bizottságnak 2029-ben értékelnie kell a nyolcadik környezetvédelmi cselekvési programot. ***A Bizottságnak jelentést kell benyújtania az Európai Parlament és a Tanács részére, amely tartalmazza az említett értékelés megállapításait, és amelyet adott esetben a következő környezetvédelmi cselekvési programra vonatkozó jogalkotási javaslatnak kell követnie. Ezt a jogalkotási javaslatot kellő időben kell benyújtani a nyolcadik és a kilencedik környezetvédelmi cselekvési program közötti törés elkerülése érdekében.***
- (44) Mivel e határozat céljait a tagállamok nem tudják kielégítően megvalósítani, az Unió szintjén azonban a javasolt cselekvési program terjedelme és hatásai miatt e célok jobban megvalósíthatók, az Unió intézkedéseket hozhat az EUSZ 5. cikkében foglalt szubszidiaritás elvének megfelelően. Az említett cikkben foglalt arányosság elvének megfelelően ez a határozat nem lépi túl az e célok eléréséhez szükséges mértéket,

ELFOGADTA EZT A HATÁROZATOT:

1. cikk

Tárgy

- (1) Ez a határozat egy általános környezetvédelmi cselekvési programot határoz meg a 2030. december 31-ig tartó időszakra vonatkozóan (a továbbiakban: a nyolcadik környezetvédelmi cselekvési program). Ez a határozat megállapítja a nyolcadik környezetvédelmi cselekvési program kiemelt célkitűzéseit *és* azonosítja az említett **kiemelt célkitűzések eléréséhez** szükséges előfeltételeket. Ez a határozat a nyolcadik környezetvédelmi cselekvési program kiemelt célkitűzéseinek elérése érdekében az Unió és tagállamai által megtett előrehaladás mérésére **nyomonkövetési** keretet, és ezen kiemelt célkitűzések elérésének érdekében egy **irányítási mechanizmust hoz létre**.
- (2) A nyolcadik környezetvédelmi cselekvési program célja, hogy igazságos, **méltányos** és inkluzív módon felgyorsítsa a klímasemleges, **fenntartható, mérgező anyagoktól mentes**, erőforrás-hatékony, **megújuló energiaforrásokon alapuló, reziliens és versenyképes körforgásos** gazdaságra való **zöld** átállást, **valamint hogy megóvja, helyreállítsa és javítsa a környezet állapotát, többek között megállítva és megfordítva a biológiai sokféleség csökkenését**. Az európai zöld megállapodásra **építve támogatja és megerősíti az integrált szakpolitikai és végrehajtási megközelítést**.

- (3) A nyolcadik környezetvédelmi cselekvési program az ENSZ 2030-ig tartó időszakra vonatkozó menetrendjében és annak fenntartható fejlődési céljaiban meghatározott környezetvédelmi és éghajlat-politikai célkitűzések, **valamint a multilaterális környezetvédelmi és éghajlatvédelmi megállapodásokban kitűzött célkitűzések** megvalósításának alapját jelenti.
- (4) A nyolcadik környezetvédelmi cselekvési program nyomonkövetési kerete **hozzájárul** a ■ fenntarthatóság, ■ a jóllét és a reziliencia irányába tett előrehaladás mérésére irányuló uniós erőfeszítésekhez.
- (5) **A nyolcadik környezetvédelmi cselekvési program az elővigyázatosság, a megelőzés és a környezeti károk forrásuknál való elhárítása elvén, valamint a „szennyező fizet” elven alapul.**

2. cikk

Kiemelt célkitűzések

- (1) A nyolcadik környezetvédelmi cselekvési program hosszú távú kiemelt ***céljaként azt kell kitűzni***, hogy az ***emberek legkésőbb*** 2050-ig bolygónk tűrőképességének határain belül jól éljenek egy olyan ***jóléti*** gazdaságban, ahol semmi nem megy veszendőbe, ***a növekedés regeneratív, az Unión belül megvalósul a klímasemlegesség, és ahol jelentősen csökkentek az egyenlőtlenségek***. Az egészséges környezet megalapozza ***minden ember*** jólétét, és egy olyan környezetet jelent, amelyben ***megvalósul*** a biológiai sokféleség ***megóvása, az ökoszisztémák*** gyarapodnak, valamint megvalósul a természet védelme és helyreállítása, fokozott rezilienciát ***biztosítva*** az éghajlatváltozáshoz, az időjáráshoz és az éghajlathoz kapcsolódó katasztrófákkal és más környezeti kockázatokkal szemben. Az Unió globális szinten meghatározó szerepet játszik a jelenlegi és jövőbeni nemzedékek jólétének biztosításában, ***a generációk közötti felelősség által vezérelve***.

- (2) A nyolcadik környezetvédelmi cselekvési programnak **a 2030. december 31-ig tartó időszakra** a következő hat, **egymással összefüggő** kiemelt tematikus célkitűzése van:
- a) az üvegházhatású gázok kibocsátásának **gyors és előrelátható** csökkentése, **egyben** az ilyen gázok természetes **█** elnyelésének növelése az Unióban az 2030-ig elérendő üvegházhatásúgázkibocsátás-csökkentési célérték elérése érdekében az (EU) **2021/1119 rendeletben meghatározottak szerint, összhangban az Unió éghajlatpolitikai és környezetvédelmi célkitűzéseivel, biztosítva az igazságos átmenetet, amely senkit nem hagy hátra;**
 - b) folyamatos előrehaladás – **többek között ökoszisztéma-alapú megközelítések alapján** – az alkalmazkodóképesség növelése **és általános érvényesítése** terén, **a reziliencia és az alkalmazkodás erősítése** terén, **valamint az éghajlatváltozással szembeni kiszolgáltatottság csökkentése terén a környezetben, a társadalomban és a gazdaság minden ágazatában, az időjárási és éghajlati katasztrófák megelőzésének és az azokra való felkészültségnek a javítása mellett;**
 - c) előrelépés egy olyan **jólleti** gazdaság felé, amely többet ad vissza a bolygónak, mint amennyit elvesz tőle **és a mérgező anyagoktól mentes körforgásos gazdaságra való átállás felgyorsítása, amelyben a növekedés regeneratív, az erőforrásokat hatékonyan és fenntarthatóan hasznosítják, és a hulladékhierarchiát alkalmazzák;**

- d) szennyezőanyag-mentességre törekvés, **többek között a káros vegyi anyagok tekintetében is**, a mérgező anyagoktól mentes környezet – ideértve a levegőt, a vizet és a talaj mérgezőanyag-mentességét, **valamint a fény- és a zajszennyezés tekintetében is** – megteremtése, és az emberek, az **állatok és az ökoszisztémák** egészségének és jóllétének a környezeti kockázatokkal és **negatív** hatásokkal szembeni védelme érdekében;
- e) **a tengeri és a szárazföldi biológiai sokféleség és a védett területeken belüli vagy kívüli szárazföldi vizek biológiai sokféleségének** védelme, megőrzése és helyreállítása, **többek között a biológiai sokféleség csökkenésének megállításával és visszafordításával, valamint az ökoszisztémák állapota, funkcióik és az általuk biztosított szolgáltatások javításával, továbbá a környezet állapotának javításával, különösen a levegő, a víz és a talaj tekintetében, valamint az elsivatagosodás és a talajromlás elleni küzdelem révén;**
- f) a fenntarthatóság **környezeti aspektusának** előmozdítása, valamint **az uniós** termeléssel és fogyasztással kapcsolatos fő környezeti és éghajlati terhelések **jelentős** csökkentése, különösen az energia, az **ipar**, az épületek és az infrastruktúra, a mobilitás, **a turizmus, a nemzetközi kereskedelem** és az élelmiszerrendszer területén.

3. cikk

A kiemelt célkitűzések eléréséhez szükséges előfeltételek

A 2. cikkben meghatározott kiemelt célkitűzések eléréséhez **a Bizottságnak, a tagállamoknak, a regionális és helyi hatóságoknak és az érdekelt feleknek – adott esetben – a következőket kell megtenniük:**

- a) a környezettel és az éghajlattal kapcsolatos uniós jogszabályok **és stratégiák** eredményes, **gyors és teljeskörű** végrehajtásának biztosítása, valamint a környezeti teljesítmény terén a kiválóságra való törekvés uniós, nemzeti, regionális és helyi szinten, többek között **elelegendő** igazgatási és megfelelésbiztosítási kapacitás biztosítása révén a környezetvédelmi politikák végrehajtásának rendszeres felülvizsgálatában meghatározottak szerint, **a szakemberek olyan hálózatainak támogatása és az azokkal folytatott együttműködés révén, mint amilyen például a környezeti jog végrehajtásával és érvényesítésével foglalkozó európai uniós hálózat, az Európai Környezetvédelmi Ügyész-hálózat, a Bírák Európai Unió Környezetvédelmi Fóruma és a Környezeti Bűnözés Elleni Európai Hálózat;**

- b) *az uniós környezetvédelmi jog érvényesítésének előtérbe helyezése a végrehajtás elmaradása esetén, többek között kötelezettségzegési eljárások révén, valamint annak biztosításával, hogy e célra elegendő pénzügyi és emberi erőforrást különítsenek el, továbbá hogy az ezen eljárásokra vonatkozó információk teljes körűek és könnyen hozzáférhetők legyenek, az uniós jog tiszteletben tartása mellett;*
- c) *iránymutatás és ajánlások javítása, többek között a hatékony, visszatartó erejű és arányos szankciók vonatkozásában az uniós környezetvédelmi jognak való meg nem felelés kockázatainak csökkentése érdekében, valamint a környezetvédelmi felelősséggel kapcsolatos fellépések és a meg nem felelésre adott válaszok fokozása, továbbá a vonatkozó uniós jogszabályokban, például a 2008/99/EK európai parlamenti és tanácsi irányelvben¹³ megállapított környezeti bűnözésre vonatkozó igazságügyi együttműködés és az azzal szembeni bűnüldözés megerősítése;*
- d) a szakpolitikák kidolgozására és végrehajtására vonatkozó integrált megközelítés megerősítése, különösen az alábbiak révén:

¹³ *Az Európai Parlament és a Tanács 2008/99/EK irányelve (2008. november 19.) a környezet büntetőjog általi védelméről (HL L 328., 2008.12.6., 28. o.).*

- i. a 2. cikkben meghatározott kiemelt célkitűzések, **valamint adott esetben a fenntartható fejlődési célok** általános érvényesítése valamennyi releváns uniós, nemzeti, regionális és helyi szintű stratégiában, jogalkotási és nem jogalkotási kezdeményezésben, programban, beruházásban és projektben, **valamint az Unió által ... [a határozat hatálybalépésének időpontja]-t követően kötött releváns nemzetközi megállapodásokban annak biztosítása érdekében, hogy az említett stratégiák, jogalkotási és nem jogalkotási kezdeményezések, programok, beruházások, projektek és nemzetközi megállapodások és végrehajtásuk összhangban álljanak a 2. cikkben meghatározott kiemelt célkitűzésekkel, adott esetben hozzájáruljanak azokhoz és ne sértsék azok egyikét se;**
- ii. a **2011/92/EU¹⁴** és a **2001/42/EK¹⁵** európai parlamenti és tanácsi irányelv végrehajtásából származó előnyök maximalizálása;
- iii. **valamennyi kezdeményezés** környezetvédelmi, **■ társadalmi és gazdasági** célkitűzései közötti szinergiák és lehetséges kompromisszumok szisztematikus feltérképezése és **adott esetben értékelése az emberek jóllétének biztosítása érdekében, és különös tekintettel arra, hogy az egészséges környezethez, a tiszta levegőhöz és a megfizethető, hozzáférhető és jó minőségű élelemhez, a vízhez, az energiához, a lakhatáshoz, a zöld infrastruktúrához és a mobilitáshoz kapcsolódó igényeik** biztosítása fenntartható módon, senkit nem hátrahagyva történjen;

¹⁴ **Az Európai Parlament és a Tanács 2011/92/EU irányelve (2011. december 13.) az egyes köz- és magánprojektek környezetre gyakorolt hatásainak vizsgálatáról (HL L 26., 2012.1.28., 1. o.).**

¹⁵ Az Európai Parlament és a Tanács 2001/42/EK irányelve (2001. június 27.) bizonyos tervek és programok környezetre gyakorolt hatásainak vizsgálatáról (HL L 197., 2001.7.21., 30. o.).

- iv. *a „gondoljunk először a fenntarthatóságra” megközelítés elfogadása, többek között adott esetben a fenntartható fejlődési céloknak a minőségi jogalkotásra vonatkozó iránymutatásokba és a minőségi jogalkotás eszköztárába történő integrálásával, valamint a „ne árts” elv érvényesítése és gyakorlati alkalmazása;*
- v. *a meglévő politikák rendszeres értékelése és adott esetben új jogszabályok javasolása elszámoltatható, inkluzív, megalapozott és egyszerűen végrehajtható eljárásokat követő, széles körű és átlátható konzultációkra építő hatásvizsgálatok alapján, amelyek figyelembe veszik a környezetre és az éghajlatra gyakorolt azonnali és hosszú távú hatások teljes körét a gazdasági, társadalmi és környezeti hatások olyan integrált vizsgálatának részeként, amely kiterjed azok kumulatív hatásaira, valamint a cselekvés és a tétlenség költségeire is;*
- vi. *a nyilvános konzultációk lezárását követő nyolc héten belül részletes visszajelzés bemutatása a Bizottság részéről az érdekelt felek által a konzultáció keretében adott válaszokról, külön rendszerezve az érdekelt felek különböző kategóriáitól érkező hozzászólásokat;*

- e) *egy, a „GDP-n túlmutató” összefoglaló eredménytábla és mutatókészlet kidolgozása, amely többek között az összes érdekelt féllel folytatott célzott konzultáción, valamint egy olyan jelentésen alapul, amely azonosítja a társadalmi, gazdasági és környezeti haladást mérő meglévő uniós szintű mutatókészletek, nyomonkövetési keretek és eljárások közötti összefüggéseket, és amely intézkedéseket javasol a meglévő eredménytáblák és mutatókészletek észszerűsítésének módjára vonatkozóan;*
- f) *annak biztosítása, hogy az éghajlattal és a környezettel kapcsolatos hatásokból és szakpolitikákból eredő társadalmi egyenlőtlenségek a lehető legkisebbek legyenek, és hogy a környezet és az éghajlat védelme érdekében hozott intézkedéseket társadalmilag méltányos és befogadó módon hajtsák végre;*
- g) *a nemek közötti egyenlőség általános érvényesítése az éghajlat- és környezetvédelmi politikákban, többek között a nemi dimenzióinak a politikai döntéshozatali folyamat valamennyi szakaszába történő beépítése révén;*
- h) *a környezeti szempontból kedvező hatású ösztönzők megerősítése, valamint a környezeti szempontból káros támogatások, különösen a fosszilis tüzelőanyagok támogatásának haladéktalan kivezetése uniós, ■ nemzeti, regionális és helyi szinten, többek között az alábbiak révén:*
- i. *elfogadott módszertanon alapuló kötelező érvényű uniós keret a fosszilis tüzelőanyagok támogatása tagállamok általi kivezetésének előrehaladása nyomonkövetésére és az erről történő jelentéstételre vonatkozóan;*

- ii. határidő megállapítása a fosszilis tüzelőanyagok támogatásának kivezetésére, összhangban a globális felmelegedés 1,5 °C-ra való korlátozására vonatkozó célkitűzéssel;*
- iii. a Bizottság által a tagállamokkal konzultálva 2023-ig meghatározott módszertan a környezeti szempontból káros egyéb támogatások azonosítására; e módszertan alapján a tagállamok azonosítják a környezeti szempontból káros egyéb támogatásokat, és azokról rendszeresen beszámolnak a Bizottságnak, lehetővé téve, hogy a Bizottság jelentést készítsen az ilyen támogatások szintjéről és típusáról az Unióban, valamint a kivezetésük terén elért előrehaladásról;*
- i) a biológiai sokféleséggel kapcsolatos cselekvés általános érvényesítése az Unió szakpolitikáiban, valamint hozzájárulás azon átfogó célkitűzés eléréséhez, hogy 2024-ben biológiai sokféleséggel kapcsolatos célkitűzésekre fordítsák a 2021–2027-re szóló többéves pénzügyi keretben eszközölt éves kiadások 7,5 %-át, 2026-ban és 2027-ben pedig az említett éves kiadások 10 %-át, e kiadások hatékony, átlátható és átfogó módszertan révén történő nyomon követésével, figyelembe véve egyúttal az éghajlat-politikai és a biológiai sokféleséggel kapcsolatos célok közötti átfedéseket is;*
- j) az éghajlati szempontok és a biológiai sokféleség hatékony általános érvényesítésének és vizsgálatának biztosítása az uniós költségvetésben, valamint az éghajlatváltozással és a biológiai sokféleséggel kapcsolatos finanszírozás közötti összhang biztosítása;*

- k) a vegyi anyagok hatékony és eredményes kezelésének előmozdítása nemzetközi szinten, valamint az Unióban nem engedélyezett anyagok globális betiltásának előmozdítása;*
- l) az aggodalomra okot adó anyagok, köztük a különös aggodalomra okot adó anyagok, az endokrin károsító anyagok, a nagyon perzisztens vegyi anyagok, a neurotoxikus anyagok és az immuntoxikus anyagok gyors helyettesítése, valamint a vegyi anyagok kombinált hatásainak, az anyagok nanoformáinak és a termékekből származó veszélyes vegyi anyagoknak való kitétség kezelése, értékelve az egészségre és a környezetre gyakorolt hatásukat, beleértve az éghajlatot és a biológiai sokféleséget is, előmozdítva ugyanakkor a biztonságos és fenntartható tervezésű vegyi és más anyagokat, valamint fokozva és összehangolva az állatkísérletek alternatívái fejlesztésének és validálásának előmozdítását;*
- m) a talajromlás kezelése, valamint a talaj védelmének és fenntartható használatának biztosítása, többek között egy talajegészségre vonatkozó, 2023-ig kiadandó jogalkotási javaslat révén;*
- n) az uniós élelmiszerrendszer átalakítása annak érdekében, hogy az többek között hozzájáruljon a biológiai sokféleség védelméhez és helyreállításához az Unión belül és kívül, valamint magas szintű állatjólétet biztosítson, miközben igazságos átmenetet biztosít az érintett érdekelt felek számára;*

- o) az emberi egészség, az állategészségügy és a környezet közötti összefüggések holisztikus felismerése az „egy egészség” megközelítés szakpolitikai döntéshozatalba való integrációja révén;*
- p) előrelépés a tiszta, egészséges és fenntartható környezethez való jog nemzetközi elismerése felé;*
- q) az ökoszisztéma-megközelítések és a zöld infrastruktúra teljes körű kihasználása, ideértve a biológiai sokféleséget támogató, természetalapú megoldásokat, annak biztosítása mellett, hogy azok végrehajtása helyreállítsa a biológiai sokféleséget és fokozza az ökoszisztémák integritását és összekapcsoltságát, egyértelmű járulékos társadalmi előnyökkel járjon, ami megköveteli az őslakos népek és helyi közösségek teljes körű bevonását és beleegyezését, és ne váltsa fel vagy ássa alá a biológiai sokféleség védelme vagy az üvegházhatásúgáz-kibocsátás csökkentése érdekében az Unión belül hozott intézkedéseket;*
- r) a meglévő eszközök és módszerek felhasználása, valamint a természetalapú megoldások nyomonkövetési módszereinek, értékelési eszközeinek és mérhető mutatóinak további javítása;*
- s) az Unió anyag- és fogyasztási lábnyomának jelentős csökkentése a bolygónk tűrőképességének való mielőbbi megfelelés érdekében, adott esetben 2030-ig szóló uniós csökkentési célok bevezetése révén is;*

- t) ***a fenntartható fejlődési célok, valamint a környezeti és éghajlati célkitűzések*** hatékony integrálása a gazdasági kormányzás európai szemeszterébe – ***nem sértve annak eredeti célját*** –, többek között a nemzeti reformprogramokba és a nemzeti helyreállítási és rezilienciaépítési tervekbe;
- u) az erőforrások mobilizálása és a köz- és magánforrásokból – többek között az uniós költségvetés keretében rendelkezésre álló alapokból és eszközökből – ***elegendő*** fenntartható beruházás ***biztosítása*** az Európai Beruházási Bankon keresztül és nemzeti szinten, ***összhangban az Unió fenntartható finanszírozásra vonatkozó szakpolitikai menetrendjével***;
- v) ***a környezetvédelmi adók, a piaci alapú eszközök és a környezetbarát költségvetés-tervezési és finanszírozási eszközök – köztük a társadalmilag méltányos átállás biztosításához szükséges eszközök – lehető legjobb kihasználása, valamint a vállalkozások és más érdekelt felek támogatása a természeti tőkére vonatkozó standard számviteli gyakorlatok kidolgozásában és alkalmazásában***;
- w) annak biztosítása, hogy ***az uniós, nemzeti, regionális és helyi szintű*** környezetvédelmi politikák és intézkedések a rendelkezésre álló legjobb tudományos ismereteken ***és technológiákon*** alapuljanak, valamint a környezetvédelmi tudásalap – ***ideértve az őslakosok és a helyiek tudását is*** – és annak felhasználásának erősítése, többek között a kutatás, az innováció, a zöld készségek előmozdítása, ***a képzés és az átképzés***, valamint a környezeti és ökoszisztéma-alapú számvitel megerősítése révén;

- x) *a tudásalap fejlesztése és megszilárdítása többek között a rendszerszintű változás követelményeiről, az elszigetelt és ágazati alapú szakpolitikai fókuszról a szakpolitikai koherencia rendszerszintű megközelítésére való áttérés módjáról, valamint a különböző ökoszisztémák üvegházhatásúgáz-nyelőként és -tárolóként való működéséről;*
- y) *a digitális és adatalapú technológiákban rejlő lehetőségek kiaknázása a környezetvédelmi politika támogatása érdekében, többek között, az ökoszisztémák állapotára vonatkozó – amennyiben lehetséges – valós idejű adatok és információk biztosítása révén, az e technológiák környezeti lábnyomának minimalizálására irányuló erőfeszítések fokozása mellett, valamint az adatok és információk átláthatóságának, hitelességének, interoperabilitásának és nyilvános hozzáférhetőségének biztosításával;*
- z) *a releváns mutatókészletek hiányosságainak megszüntetése és optimalizálása, például a rendszerszintű változásokkal, bolygónk tűrőképességének határaival, az Unió termelési és fogyasztási lábnyomával, valamint a környezeti és társadalmi-gazdasági tényezők – például a környezeti változásokból eredő egyenlőtlenségek – közötti kapcsolódási pontok kezelésével kapcsolatos mutatókészletek tekintetében, biztosítva ugyanakkor, hogy a mutatókészletek a szakpolitikai döntéshozatal minden szintjén összehasonlíthatók legyenek;*
- aa) *a civil társadalom széles körű támogatásának mobilizálása, együttműködés a vállalkozásokkal, különösen a kis- és középvállalkozásokkal, a szociális partnerekkel, a polgárokkal, a közösségekkel és más érdekelt felekkel;*

- ab) a 2. cikkben meghatározott kiemelt célkitűzések elérésének fontosságával kapcsolatos figyelemfelkeltés, valamint a polgárok cselekvőképességének erősítése többek között a viták és a kommunikáció minden szinten történő előmozdítása, az egész életen át tartó környezetvédelmi oktatás, a civil részvétel és a közösségvezérelt fellépések előmozdítása révén;*
- ac) hozzájárulás a civil társadalom, a hatóságok, a polgárok és a közösségek, a szociális partnerek és a magánszektor támogatásához az éghajlati és környezeti kockázatok azonosításában, hatásuk felmérésében és az ilyen kockázatok megelőzésére, csökkentésére és az azokhoz való alkalmazkodásra irányuló intézkedések meghozatalában, valamint a tudásbeli hiányosságok felszámolásában való részvételük előmozdítása, többek között a környezeti kérdések és a megfelelési hiányosságok polgárok általi megfigyelésének és jelentésének ösztönzésével, ideértve a digitális technológiákat alkalmazó civil tudomány bevált gyakorlatainak előmozdítását;*
- ad) az együttműködés ösztönzése a nyolcadik környezetvédelmi cselekvési programhoz kapcsolódó stratégiák, szakpolitikák, illetve jogszabályok kidolgozása és végrehajtása terén, valamint a regionális és helyi hatóságok teljes körű részvételének biztosítása a környezetvédelmi politikai döntéshozatal valamennyi dimenziójában a városi és vidéki területeken, beleértve a legkülső régiókat is, egy együttműködésen alapuló és többszintű megközelítés révén, valamint annak biztosítása, hogy a regionális és a helyi közösségek megfelelő erőforrásokkal rendelkezzenek a helyi szintű végrehajtáshoz;*

- ae) *az éghajlat- és környezetvédelmi politika területén az összes uniós intézmény, többek között a Bizottság és a Régiók Bizottsága közötti együttműködés megerősítése a megerősített együttműködésük keretében, valamint annak feltárása, hogy miként lehetne javítani a párbeszédet és az információmegosztást;*
- af) az Aarhusi Egyezményrel összhangban az átláthatóságra, a nyilvánosság részvételére és az igazságszolgáltatáshoz való jogra vonatkozó magas szintű normák hatékony alkalmazása *uniós és tagállami szinten egyaránt;*
- ag) a nyolcadik környezetvédelmi cselekvési program végrehajtásához kapcsolódó adatok és bizonyítékok nyilvánosan, ■ könnyen hozzáférhető *és érthető* módon történő elérhetővé tétele, a területspecifikus jogszabályok bizalmas kezelésre vonatkozó rendelkezéseinek sérelme nélkül;
- ah) a 2. cikkben meghatározott kiemelt célkitűzések globális megvalósításának támogatása, a belső és külső megközelítések közötti koherencia és az összehangolt fellépés biztosítása, különösen az alábbiak tekintetében:
- i. együttműködés a *harmadik* országokkal az éghajlat- és környezetvédelmi intézkedések terén, ösztönözve és támogatva őket abban, hogy ezeken a területeken *legalább* az Unióéhoz hasonló ambiciózus szabályokat fogadjanak el és hajtsanak végre, valamint annak biztosítása, hogy az uniós piacon forgalomba hozott valamennyi termék teljes mértékben megfeleljen a vonatkozó uniós követelményeknek az Unió nemzetközi kötelezettségvállalásaival összhangban, *beleértve az erdőirtás és a talajromlás megállítására vonatkozóakat is;*

- ii. ***a fenntartható vállalatirányítás előmozdítása, többek között uniós szinten kötelező átvilágítási követelmények megállapítása, valamint a felelős üzleti magatartás integrálásának előmozdítása az Unió külső politikáiba, többek között a kereskedelempolitikába;***
- iii. a harmadik országok kormányaival, vállalkozásaival, ***szociális partnereivel*** és civil társadalmával, valamint a nemzetközi szervezetekkel folytatott együttműködés fokozása környezetvédelmi ***és éghajlatvédelmi*** partnerségek és szövetségek kialakítása érdekében, valamint ***többek között*** a G7- és G20-csoporton belüli ***környezetvédelmi és éghajlatvédelmi*** együttműködés előmozdítása;
- iv. ***vezető szerep vállalása a nemzetközi fórumokon, többek között úgy, hogy az Unió teljesíti a fenntartható fejlődési célokat, valamint a Párizsi Megállapodásban, a biológiai sokféleségről szóló egyezményben, az elsivatagosodás elleni küzdelemről szóló egyezményben és az egyéb többoldalú környezetvédelmi megállapodásokban megállapított célkitűzéseket, erősítve azok végrehajtását és a harmadik országokat is támogatva ebben,*** egyebek mellett növelve az átláthatóságot és az elszámoltathatóságot az említett megállapodások keretében tett kötelezettségvállalások terén elért előrehaladással összefüggésben;
- v. a nemzetközi környezetvédelmi irányítás megerősítése a fennmaradó hiányosságok megszüntetésével és az elismert nemzetközi környezetvédelmi elvek tiszteletben tartásának és alkalmazásának erősítésével;
- vi. annak biztosítása, hogy az Unió és a tagállamok által a harmadik országoknak nyújtott pénzügyi támogatás előmozdítsa az ENSZ 2030-ig tartó időszakra vonatkozó menetrendjét.

Nyomonkövetési keret *és irányítás*

- (1) A Bizottság – ***függetlenségük sérelme nélkül*** – az Európai Környezetvédelmi Ügynökség (a továbbiakban: az EEA) és az Európai Vegyianyag-ügynökség (a továbbiakban: az ECHA) támogatásával ***évente nyomon követi és*** értékeli az Unió és a tagállamok által a 2. cikkben meghatározott kiemelt célkitűzések elérése terén elért előrehaladást és erről jelentést készít, figyelembe véve a 3. cikkben megállapított előfeltételeket, ***valamint a rendszerszintű változás eléréséről szóló átfogó célt. A nyomonkövetésből, értékelésből és jelentéstételből származó információkat nyilvánosan és könnyen elérhetően hozzáférhetővé kell tenni.***
- (2) ***Az (1) bekezdésben említett nyomon követés, értékelés és jelentéstétel célja a magas szintű stratégiai politikai kommunikáció elősegítése. Az összes érdekelt féllel folytatott konzultációt követően a Bizottság ... [a határozat hatálybalépésének időpontja]-ig benyújt egy nyomonkövetési keretet, amely korlátozott számú kiemelt mutatót, többek között – amennyiben rendelkezésre állnak – olyan rendszerszintű mutatókon alapul, amelyek kezelik például a környezetvédelem és a társadalom, illetve a környezetvédelem és a gazdaság kapcsolatát. Az elszámoltathatóság biztosítása érdekében a kiemelt mutatók listájának stabilnak kell maradnia. Szükség esetén azonban azt aktualizálni kell, hogy adott esetben tükrözze a szakpolitika és a mutatók legújabb fejleményeit.***

- (3) Az (1) bekezdésben említett **nyomon követésnek és értékelésnek** tükröznie kell az adatok és mutatók hozzáférhetőségével és relevanciájával kapcsolatos legújabb fejleményeket, **és az adminisztratív terhek minimalizálása érdekében** a tagállamokban és az uniós szinten rendelkezésre álló adatokra kell épülnie, különösen az EEA és az európai statisztikai rendszerből szolgáltatott adatokra és mutatókra. **Összhangban kell állnia** a környezetvédelmi és éghajlat-politikára vonatkozó **egyéb** nyomonkövetési, jelentéstételi és irányítási keretekkel és gyakorlatokkal, és nem sértheti azokat. **Olyan módszertanon kell alapulnia, amely a 2. cikkben meghatározott kiemelt célkitűzések és a kiválasztott kiemelt mutatók tekintetében lehetőség szerint lehetővé teszi a céloktól való elmaradás mérését.**
- (4) **Az Európai Parlament, a Tanács és a Bizottság évente számba veszi és véleményt cserél az (1) bekezdésben említett értékelésről, valamint a meghozott intézkedésekről és a lehetséges jövőbeli intézkedésekről.**
- (5) Az EEA és az ECHA támogatja a Bizottságot az adatok, **mutatók** és tudás rendelkezésre állásának és relevanciájának javításában, különösen a következők megvalósítása révén:
- a) adatok és bizonyítékok gyűjtése, feldolgozása és jelentése modern digitális eszközök segítségével, **az adatgyűjtést és -kezelést, valamint a harmonizált mutatók kialakítását szolgáló módszertanok fejlesztése mellett;**

- b) *az alapkutatás, a feltérképezés és a nyomon követés megerősítése és támogatása;*
- c) *a tagállamokkal együttműködésben a nyomonkövetési adatok hiányosságainak megszüntetésére irányuló munka, a rendszerszintű változás szükségességének figyelembevételével;*
- d) szakpolitikai szempontból releváns és rendszerszintű elemzések készítése, valamint hozzájárulás a szakpolitikai célkitűzések uniós és nemzeti szintű végrehajtásához, *többek között a célkitűzések elérésének felgyorsítására irányuló ajánlások előterjesztése révén;*
- e) a környezeti, *egészségügyi*, társadalmi és gazdasági hatásokra vonatkozó adatok integrálása, és az egyéb rendelkezésre álló – például a Kopernikusz által szolgáltatott – adatok *és szolgáltatások* maradéktalan kiaknázása;
- f) *hozzájárulás az ökológiai fordulópontokkal kapcsolatos kritikus tudáshiány megszüntetéséhez, a régiók közötti földrajzi és ökológiai különbségek figyelembevételével;*
- g) *kvantitatív és kvalitatív eszközök – többek között előrejelzések és modellek – kidolgozása, amelyek többek között információval szolgálhatnak a környezettel és az éghajlattal kapcsolatos szakpolitikák lehetséges jövőbeli rendszerszintű hatásairól, valamint a céloktól való elmaradásról;*

- h) *az adatok rendelkezésre állásának és interoperabilitásának, valamint az adatokhoz való hozzáférésnek a további javítása az uniós programokon keresztül;*
 - i) az átláthatóság és elszámoltathatóság biztosítása.
- (6) A Bizottság rendszeresen megvizsgálja az adatok és tudás iránti uniós és nemzeti szintű igényeket, beleértve az EEA és az ECHA, *valamint adott esetben más európai szervek és ügynökségek* (5) bekezdésben említett feladatok ellátásával összefüggő kapacitását.

5. cikk

Félideős felülvizsgálat

- (1) *A Bizottság 2024. március 31-ig félideős értékelést készít a 2. cikk (2) bekezdésében meghatározott kiemelt tematikus célkitűzések elérése terén megtett előrehaladásról, figyelembe véve a 3. cikkben megállapított előfeltételek állapotát, valamint a rendszerszintű változások nyomon követése és értékelése terén elért előrehaladást. A Bizottság adott esetben a félideős felülvizsgálat eredményének fényében javaslatot tesz a 4. cikk (2) bekezdésében említett kiemelt mutatók módosítására. A félideős felülvizsgálat a 4. cikk (1) bekezdése szerint elvégzett értékeléseken és egyéb releváns megállapításokon alapul. A Bizottság a félideős felülvizsgálatról jelentést nyújt be az Európai Parlamentnek és a Tanácsnak.*

(2) *Az e cikk (1) bekezdésében említett félidős felülvizsgálat, az Európai Parlament és a Tanács által az említett felülvizsgálatra adott lehetséges válaszok, az egyéb releváns szakpolitikai fejlemények és az Európai Környezetvédelmi Ügynökségnek az európai környezet helyzetképére és kilátásaira vonatkozó legutóbbi jelentése fényében – a 2. cikk (2) bekezdésében meghatározott kiemelt tematikus célkitűzések elérése érdekében – a Bizottság adott esetben jogalkotási javaslatot nyújt be a nyolcadik környezetvédelmi cselekvési programnak egy, a 2025. utáni időszakra vonatkozó, az említett célkitűzések elérését célzó intézkedések listáját, valamint ezen intézkedések ütemezését tartalmazó melléklettel való kiegészítése céljából.*

6. cikk

Értékelés

A Bizottság 2029. március 31-ig értékeli a nyolcadik környezetvédelmi cselekvési programot. A Bizottság az említett értékelés főbb megállapításait tartalmazó jelentést nyújt be az Európai Parlamentnek és a Tanácsnak, amelyet **2029. december 31-ig** adott esetben a következő környezetvédelmi cselekvési programra vonatkozó jogalkotási javaslat **követ**.

7. cikk

Hatálybalépés

Ez a határozat az *Európai Unió Hivatalos Lapjában* való kihirdetését követő huszadik napon lép hatályba.

Kelt ...,

az Európai Parlament részéről
az elnök

a Tanács részéről
az elnök

Or. en